

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
38-312 ROPA 733
tel./fax (18) 353-46-33
pow. gorlicki, woj. małopolskie
REGON 1490639917 NIP 708-10-22-509

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ
W ROPIE ZA 2023R.
ORAZ POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ**

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, najważniejszą wartością i naturalnym środowiskiem wszystkich jej członków. Jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju dzieci, ponieważ one jako najbardziej bezbronni potrzebują szczególnej ochrony, zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa, potrzeb emocjonalnych, bytowych i socjalizacyjnych, stworzenie warunków sprzyjających budowaniu poczucia własnej wartości. Najważniejszym zadaniem rodziców jest troska o dobrostan psychofizyczny dzieci, wychowanie ich w atmosferze spokoju, szczęścia, miłości i zrozumienia, zapewniania przysługujących im praw i wolności. Nie zawsze jednak potrafią oń w prawidłowy sposób wypełniać swoje obowiązki. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb jej członków, nie zapewnia warunków do rozwoju i właściwych wzorców do naśladowania dla dzieci, a tym samym wprowadzenia ich do samodzielności w przyszłości. Mając na celu przywrócenie zdolności poprawnego wypełniania funkcji społecznych ważne jest wspieranie rodzin przeżywających kryzys, udzielenie pomocy w pokonywaniu napotkanych trudności i odpowiedzialnym wypełnianiu ich zadań. Utrzymanie dobrostanu i ochrona dzieci w takich sytuacjach ich może być osiągnięta dzięki współpracy w środowisku lokalnym m.in. szkołami i innymi placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, instytucjami udzielającymi wsparcia rodzinie i pracującymi dla dobra dziecka.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych został nałożony na samorząd gminny ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. 2020 poz.821 z późn. zm.).

Do zadań własnych gminy, określanych w art.176 ww. ustawy, należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, dostępność do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym,
- 6) sporządzenie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 179 ww. ustawy w terminie do 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Powyższe zadania zrealizowane są w oparciu o założenia programowe i ustawowe, zawarte w „Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2022 – 2024”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/262/22 Rady Gminy Ropa z dnia 25 lutego 2022r.

ZADANIA REALIZOWANE W GMINIE ROPA W 2023r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ropie w zrealizował następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny

GOPS w Ropie opracował i realizował „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ropa na lata 2022 – 2024”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/262/22 Rady Gminy Ropa z dnia 25 lutego 2022r.

Głównym założeniem programem jest utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny, poprzez skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do pełnienia ich zadań rozpatrywane z perspektywy potrzeb dziecka.

Celem szczegółowym programu jest:

- 1) Diagnozowanie i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin,
- 2) Zabezpieczenie potrzeb socjalno – bytowych dziecka i rodziny,
- 3) Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny,
- 4) Poprawa funkcjonowania oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym,
- 5) Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych,
- 6) Uwrażliwienie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych,
- 7) Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

Zawód asystenta rodziny został wprowadzony w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent ma na celu wspieranie rodzin z problemami wychowawczymi, a także w codziennych sprawach. Jego działania polegają na towarzyszeniu podopiecznym, instruowaniu we właściwym wypełnianiu obowiązków, poprawie ich funkcjonowania, pomocy w uregulowaniu niekorzystnych dla rodziny sytuacji. Celem pracy jest osiągnięcie przez rodzinę poziomu stabilizacji życiowej, tak aby potrafiła samodzielnie pokonywać napotykanne problemy oraz umożliwić prawidłowe wychowywanie dzieci.

GOPS w Ropie zatrudnia asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w zadaniowym czasie pracy. Osoba zatrudniona na tym stanowisku posiada stosowne kwalifikacje art.12 ustawy o pieczy zastępczej.

3. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystentów rodziny

W 2023r. GOPS objął wsparciem łącznie objęto pomocą 8 rodzin, w tym 19 dzieci. Współpraca była prowadzona na wniosek pracownika socjalnego, po wyrażeniu zgody ze strony opiekunów. Opiera się na ustaleniu zasad współpracy, celów do wypracowania, a przede wszystkim z założeniem aktywnego udziału rodzin. W bieżącym okresie sprawozdawczym 3 rodziny posiadały sądowe zobowiązanie do współpracy.

Praca asystenta odbywała się głównie w miejscu zamieszkania rodzin, a także wg potrzeb towarzyszył w załatwianiu bieżących spraw, udzielał instruktarzu oraz wsparcia psychicznego celem wzmacniania ich poczucia własnej wartości i sprawczości. Asystent konsultował postępy i ważne sprawy ze szkołami, przedszkolami, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, kuratorami ze Sądu Rejonowego w Gorlicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorlicach, koordynatorem pieczy zastępczej, Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, czy Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach.

Asystent współpracuje z pracownikami socjalnymi, wspólnie analizując wydarzenia z życia rodzin, planowane działania oraz proponowane formy wsparcia dla nich. Pracownik socjalny w początkowym etapie wspiera asystenta pozyskaną w wywiadzie środowiskowym wiedzą, natomiast w późniejszych fazach wymieniają się posiadanymi informacjami oraz swoimi wnioskami na temat danej rodziny, wzajemnie uzupełniając się w działaniach, mając głównie na uwadze pomoc jednostkom słabszym społecznie i osiągnięcie wyższej efektywności założeń planu pracy. Asystent brał udział w spotkaniach dla pracowników jednostek pomocy społecznej w GOIK, tematycznych szkoleniach oraz konferencjach.

Główne problemy z jakimi spotykały się rodziny z wsparciem asystenta rodziny to:

- niskie umiejętności opiekuńczo - wychowawcze rodziców,
- uzależnienie od alkoholu,
- nieprawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego,
- trudności finansowe rodzin, nieumiejętność gospodarowania budżetem domowym,
- brak stałego zatrudnienia rodziców dzieci,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń rozwoju i zachowania,
- niepełnosprawność i problemy zdrowotne dzieci i członków rodziny,
- trudności w budowaniu właściwych relacji w rodzinie,
- niskie samoocena i brak wiary w swoje możliwości klientów.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu pomocy wv. rodzinom polegała m.in. na:

- analizowaniu środowiska rodzinnego, przyczyn kryzysu, opracowaniu i realizacji planu pracy we współpracy z członkami rodziny i pracownikiem socjalnym;
- modelowaniu poprawnych postaw rodzicielskich i odpowiedzialnego sprawowania obowiązków, prowadzeniu pogadank, indywidualnych konsultacji wychowawczych oraz kształtowaniu właściwego podziału obowiązków w rodzinie;
- pomoc w pokonywaniu trudności wychowawczych, wdrażaniu metod motywowania i nagradzania za dobre zachowania oraz dyscyplinowania niewłaściwych;
- monitorowanie trudności i postępów edukacyjnych dzieci, diagnoz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, realizacji zajęć wyrównawczych;
- monitorowaniu prawidłowego rozwoju dzieci, zaspokojenia ich psychofizycznych potrzeb, stanu zdrowia, kontroli specjalistycznych, bieżących wizyt lekarza POZ;
- doskonaleniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, wsparciu rodzin w poprawie sytuacji życiowej, warunków mieszkaniowych, kształtowaniu umiejętności dysponowania budżetem domowym i bieżących płatności;
- motywowaniu do podejmowania i utrzymywania pracy zarobkowej, poszukiwania, korzystania zasobów Internetu, ofert Urzędu Pracy oraz w środowisku lokalnym;
- motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego oraz udziału w grupach wsparcia;
- udzielania wsparcia psychicznego rodzinom, budowaniu poczucia własnej wartości, zaradności i poczucia sprawczości u podopiecznych, wzmocnienia silnych stron i wykorzystanie indywidualnych zasobów członków rodziny;
- kształtowaniu umiejętności radzenia z codziennymi problemami, stresem i zdolności panowania nad emocjami;
- zachęcaniu do poprawy komunikacji w relacjach rodzinnych, budowania wzajemnego zrozumienia i dialogu, podtrzymywania więzi rodzinnych;
- kształtowaniu umiejętności organizowania wolnego czasu rodziny;
- prowadzeniu działań zaradczych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny;
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach.

4. Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Zadanie to realizowane było przez współpracę z instytucjami wspierającymi rodzinę tj. szkołami i przedszkolami, podmiotami leczniczymi, Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, kuratorami ze Sądu Rejonowego w Gorlicach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Gorlickim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, czy Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach, świadczonych usług stacjonarnej i środowiskowej pomocy psychologicznej. Umożliwiają one mieszkańcom powiatu bezpłatne poradnictwo prawne, psychologiczne, rodzinne, zdrowotne, wsparcie w sytuacjach kryzysowych. Pracownicy Ośrodka na bieżąco informowali klientów o możliwości uzyskania tam profesjonalnej pomocy. W razie potrzeby interesanci byli kierowani do adekwatnych dla indywidualnych potrzeb placówek. Ponadto GOPS zorganizował dla warsztaty z psychologiem z zakresu wzmocnienia kompetencji wychowawczych w ramach programu rozwijania pomocy społecznej.

5. Monitoring sytuacji rodzin, w tym monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

GOPS w Ropie na bieżąco monitorował sytuację rodzin objętych pomocą w zależności do występujących potrzeb. Monitoring sytuacji dziecka, z rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej bądź zagrożonej kryzysem prowadzony był przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych i kierownika GOPS.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny za rok 2023 i przesyłając je właściwemu wojewodzie.

7. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r.

W bieżącym roku sprawozdawczym na terenie Gminy Ropa łącznie 9 dzieci zostało umieszczone w pieczy zastępczej, w tym 6 w formie rodziny zastępczej, a 3 przebywa w Rodzinnym Domu Dziecka.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

Z rozpoznanych potrzeb środowiska lokalnego oraz w celu realizacji zapisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 821 z późn.zm.) zauważa się potrzebę objęcia rodzin z terenu Gminy Ropa wszechstronnym wsparciem. Jest potrzeba kontynuacji zatrudnienia asystenta rodziny, który obejmie je dostosowaną do potrzeb pomocą, będzie pracował z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych celem poniesienia ich kompetencji rodzicielskich i społecznych, kształtowania właściwych postaw, tym samym poprawie sytuacji rodzinnej małoletnich dzieci.

Gmina Ropa
mgr Luiza Domańska